

W ciągu ostatniej dekady Polska znalazła się w czołówce krajów Unii Europejskiej pod względem tempa starzenia się społeczeństwa. Jak wynika z analiz Eurostatu oraz Polskiego Instytutu Ekonomicznego (PIE), w latach 2014–2024 udział osób w wieku 65 lat i więcej wzrósł w Polsce o 5,6 punktu procentowego – to najwyższy wynik w całej UE. Dla porównania, na Słowacji wzrost wyniósł 4,9 pkt proc., a w Chorwacji 4,5 pkt proc. Najmniej dynamiczne zmiany odnotowano na Malcie, w Luksemburgu i Szwecji.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2014 r. osoby powyżej 65. roku życia stanowiły 15,3 proc. populacji, a w 2024 r. już 20,6 proc. Prognozy wskazują, że w 2060 r. niemal co trzeci mieszkaniec Polski będzie miał więcej niż 65 lat. Dla porównania, w 2024 r. najwyższy odsetek seniorów wśród państw UE odnotowano we Włoszech (24,3 proc.) i Portugalii (24,1 proc.), a najniższy w Luksemburgu (15 proc.) i Irlandii (15,5 proc.).

Starzenie się społeczeństwa – wyzwanie dla rynku pracy

Polski Instytut Ekonomiczny od kilku lat zwraca uwagę na konsekwencje demograficzne dla rynku pracy. W swoich raportach podkreśla znaczenie lepszego wykorzystania potencjału osób starszych, wskazując jednocześnie na bariery, z którymi muszą się mierzyć – od wykluczenia zdrowotnego i transportowego po cyfrowe.

Badania PIE z 2021 r. potwierdziły istnienie dyskryminacji ze względu na wiek na polskim rynku pracy. Instytut analizował również przedsiębiorczość osób 50+, wskazując, że seniorzy coraz częściej decydują się na prowadzenie własnej działalności gospodarczej.

Eksperti podkreślają jednak, że aby skutecznie przeciwdziałać skutkom starzenia się populacji, nie wystarczy jedynie aktywizacja zawodowa osób starszych. Równie istotne są działania wspierające rodziny i polityka prorodzinna. PIE w swoich analizach zwraca uwagę na potrzebę tworzenia środowiska sprzyjającego decyzjom o posiadaniu dzieci, w tym wyrównywania szans rodziców na rynku pracy oraz promowania równego podziału obowiązków domowych.

Integracja cudzoziemców a równowaga demograficzna

Starzenie się społeczeństwa to również wyzwanie dla systemu migracyjnego. W raportach PIE zwracano uwagę na znaczenie integracji imigrantów jako elementu równoważącego procesy demograficzne. Instytut analizował sytuację uchodźców z Ukrainy na polskim rynku pracy, wskazując zarówno na zjawiska dyskryminacji, jak i rosnącą przedsiębiorczość w tej grupie.

W kontekście długoterminowym integracja cudzoziemców oraz poprawa warunków zatrudnienia w zawodach deficytowych mogą okazać się kluczowe dla stabilności gospodarki i systemu zabezpieczenia społecznego.

System opieki długoterminowej – luka do wypełnienia

Starzenie się społeczeństwa oznacza również rosnące zapotrzebowanie na opiekę długoterminową. Według analizy OECD przytoczonej przez PIE, w krajach europejskich funkcjonują cztery główne modele organizacji takiego systemu – od powszechnych, zdecentralizowanych i dobrze finansowanych po te, w których główny ciężar opieki spoczywa na rodzinie.

Polska zaliczana jest do grupy państw o najbardziej ograniczonym wsparciu publicznym i niskim

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: piątek, 10, październik 2025 11:05

Katarzyna Sekuła

Odśloni: 1768

standardzie usług. Oznacza to, że to rodzina najczęściej ponosi odpowiedzialność za opiekę nad osobami starszymi lub niesamodzielnymi. W opinii ekspertów PIE, w obliczu postępującego starzenia się społeczeństwa konieczne jest stworzenie systemowych rozwiązań wzorowanych na modelach stosowanych w krajach o bardziej rozwiniętej infrastrukturze opiekuńczej.

W stronę nowego modelu społecznego

Zjawisko starzenia się populacji staje się jednym z najpoważniejszych wyzwań społeczno-gospodarczych najbliższych dekad. Jak zauważają analitycy PIE, jego skutki obejmują nie tylko rynek pracy i finanse publiczne, ale również sferę zdrowia, polityki rodzinnej i integracji społecznej. Wymaga to kompleksowych działań państwa – od rozwoju opieki długoterminowej po aktywizację zawodową seniorów i wspieranie młodych rodzin.

Źródło: PIE